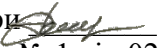

**МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК ТА ПРАВА
КАФЕДРА ІСТОРІЇ ТА АРХЕОЛОГІЇ**

Затверджено на засіданні кафедри історії та археології
завідувач кафедри С.І. Пачев
протокол № 1 від 02.09.2024 р.

Назва курсу <i>Нормативний/вибірковий</i>	Актуальні проблеми новітньої історіографії України <i>вибірковий</i>
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) доктор філософії
Назва спеціальності	032 Історія та археологія
Назва освітньої програми	Історія та археологія
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2025-2026/ 3-й рік навчання, непарний
Викладач	Гудзь Віктор Васильович доктор історичних наук, професор
Профайл викладача	http://geo.mdpu.org.ua/prirodnicho-geografichnij-fakultet/kafedra-istoriyi/sklad-kafedri-istoriyi/gudz-viktor-vasilovich/ https://orcid.org/0000-0001-5756-1683 https://www.webofscience.com/wos/author/record/46700310 https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58879436600
Контактний тел.	0673266430 онлайн-консультації у робочий час: через систему центру освітніх дистанційних технологій, WhatsApp, e-mail
E-mail:	gudzviktor@msspu.edu.ua

Сторінка курсу в ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького	http://www.dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=5040
Консультації	<p><i>Очні консультації:</i> щочетверга, згідно графіку роботи кафедри історії та археології.</p> <p><i>Онлайн-консультації:</i> через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б.Хмельницького.</p>

1. АНОТАЦІЯ

Навчальний курс «Актуальні проблеми новітньої історіографії України» є важливою складовою системи підготовки здобувачів є інструментарієм вивчення цієї нормативної дисципліни, невід’ємним складником системи підготовки фахівців історії та археології за освітньо-кваліфікаційним рівнем «доктор філософії» і є необхідною складовою вивчення таких нормативних дисциплін: «Історіографії історії України», «Новітня історія України», «Актуальні проблеми новітньої історії України», «Українська історіософія», «Історія та культура України». Програма дисципліни спрямована на формування системного мислення, поглиблення знань, умінь і навичок з новітньої історіографії історії України.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання навчальної дисципліни - підготовки висококваліфікованих фахівців на третьому рівні вищої освіти є засвоєння і поглиблення теоретичних та практичних знань, умінь і навичок аспірантів з дисципліни; опанування і застосування загальних засад методології наукової та професійної педагогічної діяльності за спеціальністю « Історія та археологія»; формування загальних, спеціальних, професійних компетентностей, достатніх для ефективного розв’язування стандартних і нестандартних комплексних завдань у професійній науково-педагогічній діяльності; формування фахових інтересів до впровадження інноваційних технологій, що забезпечить високий рівень їх конкурентоспроможності та затребуваності на ринку праці; виховання моральних, патріотичних особистостей, спроможних до ефективної праці, спрямованої на розвиток як регіону, так й України.

Основними **завданнями** вивчення дисципліни є: засвоєння необхідних для майбутнього спеціаліста обсягу й рівня знань про сучасні теорії і напрями вітчизняної історіографії та концептуальне наповнення праць з історії України; вироблення навичок дослідження аспірантами основних праць провідних дослідників історії України; на основі детального вивчення інтелектуального змісту і духовної культури історичних робіт сприяти вихованню почуттів патріотизму і прагнення зберегти історіографічну спадщину.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність:

Здатність розв’язувати комплексні проблеми в галузі історії, археології та інших історичних дисциплін; володіння методологією наукової та науково-педагогічної діяльності, проведення самостійного наукового дослідження у сфері своєї професійно-наукової діяльності, результати

якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.

Загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність до системного наукового світогляду, вміння його використання у своїй професійній діяльності.

ЗК 7. Набуття універсальних навичок науковця, уміння використовувати сучасні інформаційні технології, усні та письмові форми презентації результатів своєї наукової діяльності.

ЗК 9. Здатність до роботи з джерельною базою дослідження.

Фахові компетентності:

ФК 3. Знання роботи з різноманітними історичними та археологічними джерелами.

ФК 5. Здатність професійного аналізу історичних та археологічних джерел.

ФК 6. Здатність застосовувати на практиці принципи комплексного дослідження в історії, археології та в інших допоміжних історичних дисциплінах.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 4. Знання всього комплексу наукової термінології за фахом своєї історичної освіти.

ПРН 5. Знання теоретичних і практичних проблем сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю.

ПРН 10. Здатність професійно стежити за новітніми вітчизняними та світовими науковими публікаціями, для використання їх у своїй науковій та педагогічній діяльності.

ПРН 11. Вміння здійснювати аналітичний підхід до дослідження різних галузей історичної науки та археології.

ПРН 15. Здатність до професійної участі за фахом у виконанні науково-дослідних програм, грантових проектів.

SOFT-SKILLS, ЯКІ ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ

здатність розв'язувати проблеми

управління часом

адаптивність

винахідливість

відкритість до критики

комунікативні навички

емоційний інтелект

клієнтоорієнтованість

**КОМПЕТЕНТНОСТІ, НАПРАВЛЕНІ НА ДОСЯГНЕННЯ ГЛОБАЛЬНИХ ЦІЛЕЙ СТАЛОГО РОЗВИТКУ, ЯКІ
ФОРМУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ КОМПОНЕНТІ**

Здоровий спосіб життя

Якісна освіта

Гендерна рівність

Зменшення нерівності

Подолання соціальних бар'єрів

5. ОБСЯГ КУРСУ

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота	всього (годин, кредитів)
Кількість годин	16	14	90	120 – 4 кр.
Кількість годин заочна форма				

*Підсумковий контроль –
залік*

6. ПОЛІТИКА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

Політика освітнього компонента передбачає проведення лекційних та практичних занять. Набуття громадянської компетентності відбувається через навчання на трьох рівнях: засвоєння знань («навчання про»), розвиток розуміння і ставлень («навчання для розвитку розуміння та ставлень»), здобуття практичного досвіду («навчання через досвід»). В процесі вивчення курсу здобувачі вищої освіти виконують практико-орієнтовані завдання, активно приймають участь в обговоренні дискусійних питань, вирішують індивідуально та у групі ситуативні завдання. Впродовж вивчення курсу здобувачі вищої освіти отримують практичні рекомендації щодо поєднання методологічних принципів, взаємозв'язку традиційних підходів і новітніх розробок в історичних дослідженнях. Під час занять вітається активне залучення студентів до обговорення тем, виконання практико-орієнтованих завдань, що сприяють глибокому розумінню процесів становлення сучасної європейської цивілізації. Створюється творчий простір для розвитку аналітичних навичок та критичного мислення, що допомагає студентам працювати з історичними джерелами, аналізувати ключові події та тенденції європейської історії. Дотримується студентоцентрований підхід, який передбачає індивідуальну підтримку та мотивацію для самостійних досліджень. Оцінювання студентів базується на їхній пізнавальній активності, глибині розуміння матеріалу, креативності підходів до аналізу історичних процесів, а також участі в дискусіях та групових проектах. Практичні завдання, спрямовані на порівняння та аналіз європейських цивілізаційних процесів, надаються наприкінці кожного заняття і також публікуються на сторінці Центру дистанційних освітніх технологій. При виконанні завдань студенти повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності. Роботи мають бути оригінальними дослідженнями або міркуваннями, з чіткими посиланнями на використані джерела. Відсутність джерел, списування (включно з використанням мобільних пристроїв), фабрикація джерел або втручання в роботу інших студентів вважаються проявами академічної недоброчесності. У разі виявлення плагіату робота не зараховується, і студент повинен повторно виконати завдання. Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час онлайн-тестувань. Здобувачі освіти можуть брати участь у Проєкті сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP), з більш детальною інформацією можна ознайомитися за посиланням: <https://nuwm.edu.ua/sp/akademichnadobrochesnistj>. Крім того, студенти мають право на визнання результатів неформальної освіти, отриманих поза межами курсу, що регулюється внутрішніми положеннями університету. Освітній процес під час військового стану здійснюється в синхронно-асинхронному форматі із суворим дотриманням безпекових норм, зокрема під час повітряних тривог.

Політика академічної поведінки та етики:

- Не пропускати та не запізнюватися на заняття за розкладом;
- Вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи;

➤ Вчасно та самостійно виконувати контрольні-модульні завдання

7. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин								Рекомендована література
	Денна форма				Заочна форма				
	л	п	с.р.	всього	л.	пр.	с.р.	всього	
1	2	3	4	5	6	7		9	10
Частина 1. Актуальні проблеми історії України першої половини ХХ ст. в сучасній історіографії		6	46	60					
Тема 1. Історичний шанс української революції 1917-1921 рр. в сучасній науковій літературі	2	2	10	14					1-8
Тема 2. Голодомор 1932-1933 рр. у вітчизняній і світовій історіографії ХХІ ст.	2	2	12	16					1-8
Тема 3. Історія ОУН і УПА у новітній науковій рефлексії	2	2	12	16					1-8
Тема 4. Новітня історіографія проблем українізації та «розстріляного відродження»	2		12	14					1-8
Частина 2. Сучасна вітчизняна історіографія актуальних проблем історії України середини ХХ -першої чверті ХХІ ст.	8	6	44	60					
Тема 5. Новітня історіографія дисидентського руху в УРСР 1960-х – 1980-х років	2	2	10	14					1-8
Тема 6. Чорнобильська катастрофа та екологічні проблеми України в новітній літературі	2	2	10	14					1-8
Тема 7. Наукові версії причин і наслідків «Помаранчевої революції» та «Революції гідності»	2	2	12	16					1-8
Тема 8. Російсько-українська війна у вітчизняній та світовій історіографії	2	2	12	16					1-8
Усього годин	16	14	90	120					

8. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Частина 1. Актуальні проблеми історії України першої половини ХХ ст. в сучасній історіографії

Тема 1. Історичний шанс української революції 1917-1921 рр. в сучасній науковій літературі. Учасники революції про події і альтернативи 1917 – 1921 рр. Радянська історіографія Великої Жовтневої соціалістичної революції на Україні. І. Мінц, І. Курас, В. Солдатенко. Сучасна українська історіографія української революції та визвольних змагань 1917-1921 рр. Світова історична наука про революційні події в Україні 1917-1921 рр. Махновський рух в історіографії.

Тема 2. Голодомор 1932-1933 рр. у вітчизняній і світовій історіографії ХХІ ст. Радянська історіографія «продовольчих труднощів». Історіографія Голодомору української еміграції. Особливості російської історіографії голоду в УСРР початку 30-х років. Тоталітарна і ревізійністська концепції Великого голоду 1932-33 рр. у західній радянологів. Сучасна українська історіографія Голодомору.

Тема 3. Історія ОУН і УПА у новітній науковій рефлексії
Радянська та російська історіографія діяльності ОУН та УПА. Польська наукова реакція на боротьбу ОУН та УПА. Оцінки зарубіжних дослідників українського антинацистського та антикомуністичного опору. Сучасна українська історіографія визвольної боротьби ОУН та Української повстанської армії.

Тема 4. Походження понять “українізація” та «коренізація» в новітній історіографії. Причини і перебіг українізації в рефлексіях сучасних істориків. Рецепції про прибічників і противників українізації. Наслідки українізації. Націонал-комунізм і українська культура 1920-х – 1930-х років в історіографії. Дослідження постатей Миколи Хвильового та репресованих письменників. Розквіт української культури 1920-х – 1930-х років в новітніх дослідженнях. «Розстріляне відродження» у новітній історіографії.

Частина 2. Сучасна вітчизняна історіографія актуальних проблем історії України середини ХХ -першої чверті ХХІ ст.

Тема 5. Зміст і періодизація дисидентського руху в УРСР у науковій літературі. Український національно-визвольний рух (національно орієнтоване дисидентство) в історіографії. Розробки рухів національних меншин (кримськотатарські та єврейські національні рухи за повернення на історичну Батьківщину). Історіографія руху за свободу совісті (релігійне дисидентство). Рух за соціально-економічні та гуманітарні права в науковій літературі. В. Чорновіл, Л. Лук'яненко та інші провідні шістдесятники і дисиденти в історіографії. Історіографія форм і методів дисидентського руху.

Тема 6. Чорнобильська катастрофа та екологічні проблеми України в новітній літературі
Чорнобильська катастрофа: оцінка причин і наслідків. Екологічні проблеми українських індустріальних міст в науковій літературі. Проблеми природокористування: земля України. Становище водних ресурсів в оцінках експертів.
Питання збереження флори і фауни України в науковій літературі.

Тема 7. Наукові версії причин і наслідків «Помаранчевої революції» та «Революції гідності»
Світова історіографія українського протестного руху. Російські оцінки народних революцій в Україні.
Сучасна вітчизняна історіографія революційних збурень народу 1991-2005 рр. Революція Гідності в українській історіографії/

Тема 8. Російсько-українська війна у вітчизняній та світовій історіографії
Російсько-українська війна 2014/21 рр. в сучасній світовій історіографії. Російсько-українська війна 2014-18 рр. в сучасній світовій історіографії. Зарубіжна історіографія російської «гібридної» та екзистенційної війни в Україні.

Українські наукові оцінки анексії Криму та війни на Донбасі. Вітчизняна історіографія російської агресії та бойових дій. Українські дослідження російського окупаційного режиму та руху опору рашистам.

9. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

1	Практико-орієнтоване завдання: створити схему яка відображує назви праць і авторство представників радянської, анархістської, російської та української історіографії Української революції 1917-1920 рр.
2	Практико-орієнтоване завдання: написати есе на тему: «Історіографія підпілля ОУН на Лівобережній Україні у 1930-1940-ві рр.»
3	Практико-орієнтоване завдання: підготувати презентацію «Проблеми українського дисидентського руху в дослідженнях вітчизняних науковців»

Докладний опис завдань для самостійної роботи представлений на сайті ЦОДТ.

1. Практико-орієнтоване завдання: створити таблицю яка відображує різні оцінки історичних постатей С.Петлюри і П.Скоропадського в українській історіографії:

- 1).Зібрати інформацію з підручників, монографій, Інтернет-ресурсів та використати набуті знання.
- 2). Вибрати формат таблиці або схеми (Excel, Word або Google Sheets).
- 3). Підготувати короткий звіт або презентацію, в якій узагальнити результати роботи, застосувавши таблицю.

2. Практико-орієнтоване завдання: написати есе на тему: «Дослідження Голодомору 1932-33 року в монографіях С.Кульчицького»

- 1). Проаналізувати бібліографію праць С.Кульчицького.
- 2). На основі зібраних матеріалів скласти детальний план есе, визначивши ключові розділи (вступ, основні ідеї, висновок) та підпункти для кожного розділу.
- 3).Написати есе, спираючись на план, який було складено, включаючи всі важливі деталі та аргументи стосовно вашого особистого та сімейного становища.
- 4) Після написання провести редагування для покращення стилю, граматики та логіки викладу.

3. Практико-орієнтоване завдання: підготувати презентацію «Історіографія Революції Гідності»:

- 1). Зібрати і дослідити літературу та інтернет матеріали з теми Революції Гідності
- 2). З'ясувати причини громадянського протестного руху, хронологію і форми боротьби
- 3). На основі зібраної інформації скласти план презентації, визначивши основні слайди, їх основний зміст.
- 4) Створити слайди на основі підготовленого плану, використовуючи візуальні елементи (графіки, діаграми, зображення, світлини) для покращення сприйняття інформації.
- 5) Провести репетицію презентації, звертаючи увагу на час, синхронність та чіткість викладу матеріалу.

ПИТАННЯ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

- Тема 1. Історичний шанс української революції 1917-1921 рр. в сучасній науковій літературі.
Історіографічні оцінки діяльності уряду Центральної Ради
Як характеризується селянський рух під проводом Н.Махна в радянській і сучасній історіографії?
Тема 2. Голодомор 1932-1933 рр. у вітчизняній і світовій історіографії ХХІ ст.
У чому полягають відмінності між тоталітарною і ревізійністською концепціями Великого голоду 1932-33 рр.
Голодомор 1932-33 років у монографії В. Гудзя «Історіографія голодомору 1932-1933 років в Україні»
Тема 3. Історія ОУН і УПА у новітній науковій рефлексії
Постаті С.Бандери і Р. Шухевича в українській історіографії ХХІ ст.
У чому полягає польська наукова реакція на боротьбу ОУН та УПА.
Тема 4. Новітня історіографія проблем українізації та «розстріляного відродження»
Дослідження української музичної і театральної культури міжвоєнного періоду
Як проводилася коренізація на Запоріжчині (історіографічний аспект)?
Тема 5. Новітня історіографія дисидентського руху в УРСР 1960-х – 1980-х років
Українська Гельсінгська Спілка в історіографії
Дослідження діяльності Петра Григоренка
Тема 6. Чорнобильська катастрофа та екологічні проблеми України в новітній літературі
Дослідження екологічних проблем українського села 1960-х – 1980-х років
Як науковці пояснюють причини і наслідки Чорнобильської катастрофи?
Тема 7. Наукові версії причин і наслідків «Помаранчевої революції» та «Революції гідності»
Дослідження причин Революції Гідності
Які відмінності російських і українських оцінок революцій 2004/05 ц 2013/14 рр. в Україні?
Тема 8. Російсько-українська війна у вітчизняній та світовій історіографії
Рашистський окупаційний режим у вітчизняній історіографії
Як українські дослідники характеризують плани російської СВО в Україні?

МЕТОДИ НАВЧАННЯ ТА ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Програмні результати навчання	Методи навчання	Форми і засоби оцінювання
РН 5. Знання теоретичних і практичних проблем сучасного стану наукових знань за обраною спеціальністю;	проблемний виклад, пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, аналітичний метод, синтетичний метод,	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: письмовий залік.

	пояснювально-ілюстративний метод, навчальні дискусії, створення ситуацій пізнавальної новизни	
РН 10. Здатність професійно стежити за новітніми вітчизняними та світовими науковими публікаціями, для використання їх у своїй наукової та педагогічної діяльності;	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: письмовий залік.
РН 12. Здатність професійної орієнтації у політичних подіях та основних напрямках історичного розвитку світової та вітчизняної історії;	спостереження і аналіз випадків, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних завдань, метод вправ	Поточний контроль: практичний контроль (добірка практичних вправ, проведення практичних вправ на занятті, виконання), виконання творчих завдань, самоконтроль і особиста рефлексія. Підсумковий контроль: письмовий залік.
РН 14. Професійні навички до написання наукових робіт, статей та тез, до участі у вітчизняних і міжнародних конференціях за своїм фахом;	пояснення, опрацювання наукових досліджень, спостереження і аналіз випадків, самостійна робота студентів, частково-пошуковий метод, виконання індивідуальних навчальних завдань, методи інтерактивного навчання, створення ситуації зацікавленості, самостійна робота студентів	Поточний контроль: захист презентації, доповідь, самоконтроль. Підсумковий контроль: письмовий залік.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ФОРМ І ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Оцінювання результатів навчання здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/> та «Положення про бально-накопичувальну систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у МДПУ імені Богдана Хмельницького» <https://mdpu.org.ua/universitet/informatsiya-shho-pidlyagaye-oprilyudnennyu/dokumenti-vishhogo-navchalnogo-zaklad/polozhennya-z-organizatsiyi-osvitnogo-p/>.

Бально-накопичувальна система оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти з кожного освітнього компонента містить поточний, підсумковий контроль знань та оцінювання самостійної роботи. Робота здобувачів на навчальних заняттях оцінюється за видами навчальної діяльності. Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні роботи здобувачів на навчальних заняттях складає 30 балів. Самостійна робота є видом навчальної діяльності здобувача, яка підлягає оцінюванню. Викладач визначає види самостійної роботи здобувачам.

Максимальна сумарна кількість балів при оцінюванні самостійної роботи здобувачів складає 30 балів.

Підсумковий контроль знань – вид контролю, який проводиться наприкінці навчального семестру у формі заліку, раліку/диференційного заліку.

Загальний бал (ЗБ) з освітнього компонента складається з суми балів, отриманих за навчальну, самостійну роботу та підсумковий контроль знань.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи (КР), загальний бал рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено проходження навчальної практики (НП), загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + НП) / 2$, де ЗБ ОК = 100 балів; НП = 100 балів.

Якщо освітнім компонентом передбачено виконання курсової роботи та проходження навчальної практики, загальний бал (ЗБ) рахується за формулою: $ЗБ = (ЗБ\text{ ОК} + КР + НП) / 3$, де ЗБ ОК = 100 балів; КР = 100 балів; НП = 100 балів.

	Бально-накопичувальна система здобувача з освітнього компонента	Частина 1			Частина 2			Частина 3		
Види навчальної діяльності здобувача, які підлягають	Робота на навчальних заняттях (максимальний сумарний бал – 30):									
	Усна доповідь									18
	Підготовка презентації									6
	Розробка структурно-логічних схем				2	2	2			
										30
	Самостійна робота студента (максимальний сумарний бал – 30):									
	Написання реферату			30						
	Підсумковий контроль: залік (максимальний бал – 40)									40
	Загальний бал (максимальний бал – 100)									100

Оцінювання видів навчальної діяльності

Вид навчальної діяльності	Максимальна кількість балів та вимоги до їх накопичення
	Усна доповідь (максимум 3 б.)
3 б.	Доповідь виконана згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено широкий аналіз проблеми

2 б.	Доповідь виконана згідно вимог, зміст відповідає темі, представлено достатній аналіз проблеми, але є деякі недоліки
1 б.	У доповіді є багато недоліків, відсутній додатковий матеріал
Критерії оцінювання презентації (максимум 1 б.)	
1б.	Наявність презентації
Розробка структурно-логічних схем	
1 б.	за розробку структурно-логічної схеми з конкретного питання,
1 б.	за розкриття теми за розробленою структурно-логічною схемою
Критерії оцінювання реферату (максимум 30 б.)	
Відмінно 27-30 б.	27-30 б. Виконано всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; виявлено самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї; чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність і новизну; проведено аналіз різних точок зору науковців на проблему; сформульовано новий аспект аналізованої проблеми й викладено власну позицію; тему розкрито повністю, питання викладено грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану; зроблено правильні логічні висновки та узагальнення. витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час захисту виявлено повноту і глибину знань з теми; дано правильні відповіді на додаткові питання. Виконано всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; виявлено самостійність розробки теми на основі поглибленого вивчення першоджерел і літератури до неї; чітко визначено проблему й переконливо обґрунтовано її актуальність і новизну; проведено аналіз різних точок зору науковців на проблему; сформульовано новий аспект аналізованої проблеми й викладено власну позицію; тему розкрито повністю, питання викладено грамотно, стисло і послідовно відповідно до складеного плану; зроблено правильні логічні висновки та узагальнення. витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час захисту виявлено повноту і глибину знань з теми; дано правильні відповіді на додаткові питання
Відмінно 21-26 б.	21-26 Виконано всі вимоги до написання, обсягу й захисту реферату; виявлено самостійність розробки теми на основі вивчення першоджерел і літератури до неї; чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність і новизну; проведено аналіз різних точок зору науковців на проблему; сформульовано новий аспект відомої проблеми й викладено власну позицію; тему розкрито повністю, питання викладено грамотно, стисло і послідовно; зроблено правильні логічні висновки та узагальнення. витримано обсяг реферату й дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; під час відповіді на додаткові запитання допущено незначні огріхи
Добре 20-17 б.	20-17 Виконано всі вимоги до написання, й захисту реферату; витримано обсяг і дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; чітко визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; виявлено вміння відбирати найважливіший

	матеріал, що стосується теми; зроблено короткий аналіз різних точок зору науковців на проблему й викладено власну позицію; тему розкрито повністю й сформульовано докладні висновки; виявлено повноту знань з теми достатньо повно дано правильні відповіді на додаткові питання
Добре 16-14 б.	16-14 Виконано всі вимоги до написання, й захисту реферату; витримано обсяг і дотримано вимоги до його зовнішнього оформлення; визначено проблему й обґрунтовано її актуальність; виявлено вміння відбирати найважливіший матеріал, що стосується теми; зроблено короткий аналіз різних точок зору науковців на проблему й викладено власну позицію; тему розкрито повністю й сформульовано докладні висновки; виявлено повноту знань з теми; під час викладу інформації та відповіді на додаткові запитання допущено мовленнєві помилки.
Добре 11-13 б.	11-13 Дотримано основні вимоги до реферату, його оформлення та захисту, але при цьому допущено деякі недоліки; обґрунтовано актуальність проблеми, але не доведено новизну її; питання викладено стисло, ясно, послідовно, але допущено незначні граматичні помилки; зроблено правильні висновки та узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні реферату.
Задовільно 11-10 б.	11-10 Дотримано основні вимоги до реферату, його оформлення та захисту, але при цьому допущено деякі недоліки; обґрунтовано актуальність проблеми, але не доведено новизну її; питання викладено стисло, ясно, послідовно, але допущено граматичні помилки; зроблено правильні узагальнення, але порушено послідовність їх викладу; наявні певні неточності у викладенні матеріалу; висновки не чіткі; допущено незначні помилки в мовленнєвому оформленні
Задовільно 9-7 б.	9-7 Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; порушено логічну послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг реферату; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді. Основні вимоги до реферату і його захисту виконані, але при цьому допущені недоліки; є неточності у викладі матеріалу, порушено зв'язки між його частинами; відсутні логічна послідовність у судженнях і висновках; не витримано обсяг реферату; є недоліки в оформленні; допущено граматичні помилки у мовному оформленні матеріалу; на додаткові питання під час захисту дано неповні відповіді.
Задовільно 6-4 б.	6-4 Основні вимоги до реферату і його захисту виконані не в повному обсязі, не доведено актуальності, відсутня новизна проблеми; допущено помилки в змістовому і мовному оформленні; допущено істотні недоліки у викладі інформації, її послідовності; тему розкрито лише частково; допущено фактичні помилки в змісті або під час відповіді на додаткові питання; під час захисту не зроблено висновки
Задовільно 1-3 б.	1-3 Допущено відступи до вимог написання і захисту реферату; допущено помилки в змістовому і мовному оформленні; актуальність і новизна не розкриті; є істотні недоліки у викладі інформації, її послідовності; тему розкрито лише частково; допущено фактичні помилки в змісті або під час відповіді на додаткові питання; під час

	захисту не зроблено висновки, допущено мовні і мовленнєві помилки, є відступи від вимог до реферування
Незадовільно 0 б.	Тему реферату не розкрито; виявлено істотне нерозуміння досліджуваної проблеми; не дотримано основних вимог до написання реферату і його захисту.
Незадовільно 0 б.	Реферативну роботу не виконано.

Підсумковим контролем на освітньому компоненті є письмовий **залік**, на його складання надається 40 балів. Залік включає 2 теоретичні питання (максимально по 10 балів за кожне), та 20 тестових завдань (по 1 балу за вірну відповідь) з усіх тем, які входять до програми освітнього компоненту.

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ ТА ВИМОГИ

<p>Загальна система оцінювання курсу</p>	<p>За семестр з курсу дисципліни проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність студента на практичних (семінарських) заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності студента на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) студентом отримано 30 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 30 = 46$ (балів).</p> <p>Студент має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.</p> <p>Підсумковим контролем є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (або задач чи завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО) та ділиться навпіл. $ЗР = (ПО + Е) / 2$</p>
<p>Практичні заняття</p>	<p>«5» – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов'язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки і узагальнення, вільно</p>

	<p>оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – студент достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість розрахункових / тестових завдань. Студент здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – студент в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину розрахункових / тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв’язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – студент не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Студент, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саме такі оцінки має за періодичні контролю, накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право не складати екзамен з даної дисципліни. Студент зобов’язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Пархоменко В.А. Історіографія історії України: Навчальний посібник. Миколаїв, 2022. 152 с.
2. Винницький Михайло. Український Майдан, російська війна. Львів: Вид. Старого лева, 2021.
3. Гунчак Т.Г. Ключові проблеми історіографії у Другій світовій війні. Українська видавнича спілка ім. Ю. Липи. — Київ, 2011
4. Гудзь Віктор. Світова історіографія Голодомору 1932-1933 років в Україні. Мелітополь: ФОП Т. Однорог, 2019. 1253 с.
5. Історіографія історії України: Курс лекцій / Коцур В.П., Коцур А.П. – Чернівці: Золоті литаври, 1999. – 520 с.

6. Калакура Я. Українська історіографія: Курс лекцій. К.: Генеза, 2004. 496 с.
7. Кульчицький Станіслав. Червоний виклик. Історія комунізму в Україні від його народження до загибелі. Книга 1-3. Київ : Темпора, 2013.
8. Нариси історії української революції 1917-1921 років. К., 2011.
9. Патриляк І.К. “Встань і борись! Слухай і вір...”: українське націоналістичне підпілля та повстанський рух (1939-1960 рр.) - Львів, 2012.
10. Українська історіографія на зламі ХХ і ХХІ ст.: здобутки і проблеми / за ред. Л. Зашкільняка. Л.: Вид-во Львів. нац. ун-ту, 2004. 406 с.

Допоміжна

Байден назвав дії Росії в Україні геноцидом. Він повторив це кілька разів. BBC News Україна. 13 квітня 2022. Архів оригіналу за 17 квітня 2022.

Василенко В. А. Російсько-українська війна 2014 року: причини, перебіг та політико-правові оцінки [Архівовано 29 листопада 2014 у Wayback Machine.] // Український. Тиждень, 2014. № 42. С. 28-42.

Головко В. Вторгнення. 2022. Широкомасштабна агресія Росії проти України / відп. ред. В. Смолій ; Інститут історії України НАН України. — Київ : Інститут історії України НАН України, 2023. 602 с.

Історіографічна класика. Антологія української історичної думки ХІХ-ХХ ст. / Відп. ред. і авт. вступ. слова В. Смолій; авт. супровідних статей, укладач приміток, коментарів, покажчиків і бібліографії О. Ясь. Київ: НАН України. Ін-т історії України, 2020. — 600 с. <https://www.academia.edu/44156847> <https://www.academia.edu/44156847>

Калакура Я. Цивілізаційні орієнтири новітньої української історіографії // Історіографічні дослідження в Україні. К., 2014. – Вип. 24.

Коцур В.П., Коцур А.П. Історіографія історії України: Курс лекцій. – Чернівці, 1999. – 520 с.

Революція Гідності 2013–2014 рр. та агресія Росії проти України : наук.-метод. матер. / Головко В., Палій О., Черевко О., Янішевський С. ; за заг. ред. П. Полянського. — К. : Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2015. 36 с.

Рубльов О. С., Реєнт О. П. Українські визвольні змагання, 1917-1921 рр. К., 1999.

Смолій В., Ясь О. Українська соціогуманітаристика воєнної доби: виклики, перспективи, можливості. Український історичний журнал. 2022. №4. С.55-70.

Солдатенко В. Ф. Українська революція. Історичний нарис. К., 1999.

Тридцять п'ять років Чорнобильської катастрофи: радіологічні та медичні наслідки, стратегії захисту та відродження : Національна доповідь України. Київ, 2021. 283 с.

Чорнобиль. Історія ядерної катастрофи / С. М. Плохій ; пер. з англ. В. Махоніна. Х. : Бібколектор, 2019. 396 с.

Чорнобильська катастрофа. – під ред. акад. НАНУ В. Г. Бар'яхтара. – К.: Наукова думка, 1995.

13. Інформаційні ресурси

Електронна бібліотека Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського [електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/eb>

Бобіна О.В. Історіографія історії України. - Миколаїв: УДМТУ, 2002. - 24 с.// <http://www.twirpx.com/file/41091/....>

Грицак Ярослав. Українська історіографія. 1991-2001: десятиліття змін // Україна Модерна. – 2005:
<http://www.franko.lviv.ua/Subdivisions/um/um9/Zmist.htm>

Киридон Алла. Євромайдан як складова Революції Гідності
<https://web.archive.org/web/20151124232839/http://uaforeignaffairs.com/ua/zs/anglomovna-versija/view/article/jevromaidan-jak-skladova-revoljuciji-gidnosti/>

Кормич Л.І. Історіографія // Історія України // http://pidruchniki.ws/13761025/istoriya/istoriografiya_istoriya_ukrayini

Національна доповідь `20 років чорнобильської катастрофи: погляд в майбутнє`

https://web.archive.org/web/20080228151904/http://mns.gov.ua/chaes/show_chaes_news.php?news_id=714